

Bijlagen – Duurzaam Rood

UITWERKINGEN EN IDEEËN DIE DE FRACTIE KAN GEBRUIKEN
VOOR DE PERIODE 2010 – 2014.

*Behorend bij definitief PvdA verkiezingsprogramma
Gemeenteraadsverkiezingen Almere
Periode 2010-2014
25 november 2009*

1. Inhoudsopgave

1.	Inhoudsopgave.....	1
2.	Lonend werk	2
2.1	Sociale koers	2
	Starters op de arbeidsmarkt.....	2
	Reïntegratie (opnieuw toeleiden naar werk)	2
	Wet Sociale Werkvoorziening.....	3
	Maatschappelijk aanbesteden	3
	Minimabeleid.....	3
	Schuldhelpverlening	4
2.2	Economische ontwikkeling	5
3.	Goed en betaalbaar wonen.....	7
3.1	Almere, de sterkste stad van Nederland	7
3.2	Omgaan met de ruimte	7
4.	Een vitale schone en veilige stad is leuk om in te wonen.....	8
4.1	Prettig samenleven in een schone en veilige wijk.....	8
4.2	Almere is een vitale, zichzelf versterkende stad met een grote diversiteit.....	9
5.	Infrastructuur en verkeer: schoon en veilig	9
6.	Sport verbreedert en bewegen is gezond	10
7.	Kunst en cultuur als hefboom voor participatie	12
7.1	Almere 2018 Europese Culturele Hoofdstad	12
8.	Diversiteit, emancipatie en zorg.....	13
8.1	Zorg voor elkaar	13
8.2	Welzijn voor ouderen	13
8.3	Welzijn voor mantelzorgers	14
8.4	Welzijn voor vrouwen	14
8.5	Welzijn voor gehandicapten	14
9.	Onderwijs en jongeren.....	14
9.1	Peuterspeelzalen/kinderopvang, basis en voortgezet onderwijs	15
9.2	Hoger Onderwijs in de stad en studenten	15
9.3	Zonder werk	15
9.4	Welzijn voor Jeugd (breed - onderwijs (school), welzijn (buurt), zorg (thuis)).....	15
	De relatie tussen WMO, Jeugdzorg, Jeugdgezondheidszorg, ESAR en jeugdbeleid	16
	Speelplaatsen voor kinderen	16
9.5	Preventiebeleid (voorkomen problemen bij jongeren)	17
	HIV en SOA, seksuele voorlichting voor jongeren.....	17
	Financiën bij jongeren	17
10.	Moderne democratie en goed bestuur.....	17
10.1	Schaalsprong	18

2. Lonend werk

De meeste mensen kunnen op eigen kracht werk vinden als werknemer in loondienst of een bedrijf starten (ondernemen). Voor een kleine groep burgers is dat tijdelijk of blijvend niet haalbaar. Dit kan tijdelijk zijn, bijvoorbeeld zoals nu bij economische crisis, of langdurig omdat iemand onvoldoende capaciteiten of talenten heeft. Ook een handicap of persoonlijke omstandigheden (t tienermoeders, verslaving, ziekte, scheiding) kunnen het krijgen en behouden van werk (ver)hinderen.

De PvdA wil een sociale en economische koers inzetten voor het aan het werk houden van mensen, zodat zij zelfstandig en vrij in hun onderhoud kunnen voorzien. De sociale lijn is gericht op het creëren van een bestaansminimum (vangnet) voor iedereen en op het toeleiden naar werk voor wie dat wil en kan.

Wensen van de PvdA:

- het verhogen van de arbeidsparticipatie van vrouwen, laag opgeleiden en Almeerders van niet-Nederlandse afkomst.
- werk moet lonen! Mensen kunnen door de overheid *niet* gedwongen worden om voor minder dan het sociaal minimum (uurloon) aan het werk te gaan. Met werk wordt hier betaalde arbeid bedoeld.
- voor mensen met een uitkering die arbeidsgeschikt zijn en die aangeboden betaald werk boven of op het sociaal minimum weigeren, kan echter *wel* dwang worden toegepast om met behoud van uitkering werkervaring op te doen. Dit kan als betaald of vrijwilligerswerk.

2.1 Sociale koers

Het sociale beleid kan op een aantal terreinen (nog) beter.

Starters op de arbeidsmarkt

De gemeente kan een voorbeeldrol spelen in het stagebeleid door zelf een hoog percentage stagiaires aan te nemen op diverse niveaus en met diverse achtergronden. Jongeren vinden vaak werk via stageplaatsen, omdat ze daar ook een baan aangeboden krijgen. Hierin zou de gemeente voor Almeerse werkgevers een voorbeeldrol kunnen spelen.

- meer stageplaatsen en startbanen voor gekwalificeerde schoolverlaters bij de gemeente.
- specifieke aandacht voor de positie van kwetsbare Almeerse jongeren op de arbeidsmarkt

Reïntegratie (opnieuw toeleiden naar werk)

Betaald werk is voor het arbeidsproductieve deel van de Almeerders (de grote groep tussen 18 en 65 jaar) niet op ieder moment te garanderen. Een uitkering is bedoeld als tijdelijke oplossing. Iedereen heeft recht op kansen om een nieuwe start te maken. Als dat bij herhaling niet lukt, is er de mogelijkheid van aangepast werk of vrijwilligerswerk. Groepen die langdurig niet op volle of halve kracht mee kunnen doen, kunnen worden gewezen op mogelijkheden voor andere manieren van meedoen in de samenleving.

Wie niet op eigen kracht aan het werk kan, komt in aanmerking voor re-integratie: begeleiding naar algemeen geaccepteerd werk. De PvdA geeft prioriteit aan reïntegratietrajecten waardoor Almeerders met een bijstandsuitkering zo snel mogelijk weer aan het werk komen. Almere draait proef met het 'persoonlijk reïntegratiebudget'. Daarmee kunnen mensen in overleg met en na goedkeuring van de Dienst Sociale Zaken zelf een traject samenstellen en inkopen. Deze trajecten zijn altijd eindig, omdat het geen banen zijn en omdat het niet mag concurreren met regulier werk.

Almere heeft in vergelijking met andere grote steden minder reïntegratietrajecten. Het voorgenomen Almeerse beleid ziet er kwalitatief goed uit. De uitvoering kan in de visie van de PvdA beter. Dat geldt ook voor de uitstroom naar reguliere, betaalde arbeid.

De PvdA wil daarom deze voorstellen door de gemeente laten uitwerken:

- reïntegratie door het starten van een eigen bedrijf met een microkrediet van het rijk (en/of de gemeente) kan vaker worden benut. De gemeente kan voor iedereen actief bemiddelen.

- starters en kleine bedrijven ondersteuning bieden als het gaat om faciliteiten voor administratie, automatisering, marketing en duurzaam ondernemen.
- de directe betrokkenheid van de gemeente staat tegenover de wederdienst dat deze bedrijven stagiaires laten meedraaien, waardoor meer stageplaatsen beschikbaar komen en er ook meer gesubsidieerde arbeidsplaatsen ontstaan voor nader te bepalen doelgroepen.
- dit initiatief komt naast de eigen bedrijven voor stadstoezicht en stadsbeheer.
- 'productieven' (inwoners tussen 18 en 65 jaar, niet-schoolgaand of -studerend, geen arbeidshandicap) die langer dan een jaar in de bijstand zitten, *moeten* deelnemen aan re-integratietrajecten en/of vrijwilligerswerk met behoud van uitkering (deelname is 100%).
- er moeten meer re-integratietrajecten op maat komen, omdat gebleken is dat de kans op succes daarmee groter wordt. Succes van het persoonlijk re-integratiebudget moet ook geëvalueerd worden bij de betrokkenen.
- periodiek overleg met de Ondernemerskring Almere en andere werkgeversorganisaties om het aantal werk- en stageplekken te verhogen en kwalitatief te verbeteren.

Wet Sociale Werkvoorziening

Almeeders hebben verschillende uitgangspunten en talenten. Voor veel mensen moet een handicap of achterstand worden gecompenseerd om gelijkwaardig mee te kunnen doen. De gemeente moet hiervoor haar sociale werkvoorziening optimaal benutten. Arbeid adelt. Het gaat er niet om hoeveel of hoe goed je produceert, het gaat erom dat je mee kan doen en dus meetelt. Tussen de sociale werkvoorziening en het participatiebeleid ligt een belangrijke relatie: binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) bestaat het recht op voorzieningen om een opstap te bieden naar werk door participatie (vrijwilligerswerk en mantelzorg¹) op weg naar werk. Zaken waar nog aandacht aan kan worden besteed: de wachttijden en plekken bij particuliere bedrijven.

Maatschappelijk aanbesteden

De PvdA wil van ondernemers die inschrijven op gemeentelijke opdrachten of gemeentelijke partners die subsidie aanvragen, vragen dat ze daarbij ook werknemers aannemen die een steuntje in de rug nodig hebben. De PvdA denkt dan aan arbeidsongeschikten, laag opgeleiden en starters. Naast hun (aangepaste) werkzaamheden wil de PvdA dat deze werkgevers meer de tijd nemen voor scholing en begeleiding van deze medewerkers. De gemeente kan hier ook zelf aan bijdragen met haar eigen personeelsbeleid.

Minimabeleid

De PvdA wil meer specifieke aandacht binnen het minimabeleid voor de doelgroepen: kinderen (jeugd), gehandicapten, chronisch zieken en ouderen. De PvdA is extra alert op mensen uit deze doelgroepen in zwakke huishoudens die niet meer rondkomen, of waarin sprake is van oplopende spanningen of huiselijk geweld. De aanpak die de PvdA voorstaat, is eenvoudig en doeltreffend. Spoor ze vroegtijdig op. Help ze met informatie, kennis en kortdurende ondersteuning. Durf de regie te pakken als blijkt dat iemand die zelf kwijt is. En zorg ervoor dat hij/zij zo snel mogelijke de touwtjes zelf weer in handen kan nemen.

Voor de Almeerse minima betekent dit, dat als zij niet zelf in staat zijn om de inkomenssituatie te verbeteren, de overheid een helpende hand biedt. Met name als door de economische crisis de positie van deze huishoudens of doelgroepen verslechtert, is het van belang dit armoedebeleid volwaardig en effectief in te zetten.

In het minimabeleid van de PvdA staat participatie aan de samenleving voorop. In het minimabeleid van Almere worden doelgroepen onderscheiden. In dit beleid wil de PvdA nauwkeuriger omschreven zien wat participatie per armoededoelgroep minimaal moet inhouden.

Als onderdeel van de participatiegedachte streeft de PvdA er naar om in Almere een Stadspas (kortingspas) in te voeren. De bedoeling van deze Stadspas is de participatie van de doelgroep aan de op de Stadspas genoemde evenementen te stimuleren. De criteria voor het verkrijgen van een Stadspas zijn als volgt:

- 65 jaar of ouder zijn en recht hebben op een Toeslag in het kader van de Toeslagenwet

¹ Waar de aanvaarding van werk voor een volledig arbeidsgeschikte verplicht kan worden gesteld, kan de aanvaarding van aangepast werk voor de doelgroep van de WSW of soortgelijken nooit verplicht zijn.

- een Wajong uitkering ontvangen
- een uitkering van de dienst Werk en Inkomen ontvangen volgens de Wet Werk en Bijstand
- een uitkering van het UWV ontvangen en recht hebben op een Toeslag in het kader van de Toeslagenwet
- recht hebben op kwijtschelding van aanslagen van de gemeentelijke Dienst Belastingen

De Stadspas is van toepassing op:

- lidmaatschap sportvereniging
- culturele evenementen
- bibliotheek
- Openbaar Vervoer in Almere

Nog steeds zijn er mensen die de weg naar inkomensondersteunende voorzieningen niet weten te vinden. De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is de meest gebruikte regeling voor mensen met een inkomen rond het sociaal minimum. Deze regeling kent een hoog gebruik: 80% van de minimahuishoudens maakt gebruik van deze regeling. Van de aanvullende ziektekostenverzekering daarentegen maakt slechts 43% van de minimahuishoudens gebruik. Afgelopen jaren zijn er succesvolle acties geweest om bij een aantal groepen het inkomen te optimaliseren. De PvdA wil graag meer en blijvende aandacht voor dit probleem, niet alleen voor bepaalde doelgroepen, maar voor alle mensen met een laag inkomen. De PvdA heeft zich er de afgelopen vier jaar voor ingezet het gebruik van de voorzieningen te stimuleren.

- de PvdA hecht eraan dat voorzieningen de beoogde doelgroep bereiken.
- ieder kind tot 16 jaar heeft de mogelijkheid om te sporten in club- en competitieverband of om deel te nemen aan iets op gebied van cultuur.
- een getuigschrift van een deskundige met betrekking tot een gezin is voldoende waarborg om in een lidmaatschap voor een kind te voorzien.
- voorzetten subsidiëring zwemlessen voor kinderen in armoede.
- als mensen geen geld hebben om voedsel te kopen, dan bevinden zij zich in een acute noodsituatie. Daarom heeft de PvdA subsidie aan het Voedselloket meerdere keren gesteund.
- de PvdA wil dat de betrokken maatschappelijke dienstverleners zich meer inspannen om te zorgen dat er voor de procedure van het verstrekken van pakketten door het Voedselloket niet meer dan drie maanden nodig is.
- voor de doelgroepen ouderen, gehandicapten en chronisch zieken die al kwijtschelding ontvangen van belastingen bepleit de PvdA een vast persoonsgebonden geldbedrag om te kunnen participeren. Dit bedrag is vrij te besteden aan een keer naar de Schouwburg of film of een abonnement op de Bibliotheek, deelname aan activiteiten in een buurthuis, etc.
- kortingspas. De gemeente verstrekt aan leden van de doelgroep een identiteitspas. Deze pas bewijst slechts het lidmaatschap van de doelgroep. Het staat ondernemers en instellingen vrij om op vertoon van deze pas korting of gratis toegang te geven, bijvoorbeeld bij musea, filmhuizen, evenementen, bioscopen, winkelketens en, sportverenigingen.
- gesubsidieerde instellingen, zoals Schouwburg, Bibliotheek, Kunstlinie en de Paviljoens nemen vanzelfsprekend deel aan deze kortingspas en verwerken dit in de tarieven.
- Stadsfonds. Het Stadsfonds is een voorziening die uitgaat van een gelijke financiering door overheid en ondernemers. De PvdA wil dat als een Almeerse ondernemer een activiteit organiseert die gratis toegankelijk is voor de doelgroepen, de ondernemer de helft van de kostprijs van gratis deelnemers uit het Stadsfonds kan ontvangen.

Schuldhelpverlening

De samenleving wil dat mensen zelfstandig zijn en in hun eigen onderhoud voorzien door te ondernemen. Dan moeten we accepteren dat het ook af en toe misgaat. Met name voor jongeren is

het belangrijk te leren dat geld niet vanzelf uit de muur komt, maar dat het verdiend moet worden voor je het kan uitgeven. Daarnaast geldt dat zij die dit door schade en schande moeten leren, niet aan hun lot overgelaten mogen worden. De overheid moet voor iedereen een beter alternatief kunnen bieden dan de weg naar de bedelstaf, verslaving of vormen van criminaliteit.

Bij de schuldhulpverlening zijn de afgelopen jaren lange wachttijden ontstaan. Met extra inspanningen zijn deze opgelost. De PvdA vindt wachtlijsten onacceptabel. Het Budget Bureau Almere moet samen met haar partners kunnen voorkomen dat mensen die meewerken aan een schuldsanering door woningcorporaties uit hun huis worden gezet of door nutsbedrijven worden afgesloten, waardoor de problemen nodeloos worden verergerd.

Almere staat in Nederland op de derde plaats wat betreft het aandeel wettelijke schuldsaneringen. Verklaringen hiervoor zijn:

Almere heeft

- naar verhouding veel inwoners in de leeftijdsgroep 25-40 jaar, een groep die ook landelijk relatief veel schulden heeft.
- een hoog percentage eigenwoningbezit. Wie maximaal heeft geleend, heeft weinig ruimte om onverwachte tegenvallers op te vangen.
- naar verhouding veel eenoudergezinnen, die moeite hebben om met één inkomen rond te komen.

De PvdA Almere vraagt daarom om:

- onderzoek naar de oorzaken van de problematische schulden en hoe die voorkomen kunnen worden.
- verdere uitbouw van budgethulp, budgetbeheer, begeleiding en budgetteringscursussen.
- verbetering in efficiency schuldhulpverlening.
- voorkomen woninguitzetting en afsluiten nutsvoorzieningen (elektriciteit, gas, water en stadsverwarming) als schuldhulp wordt aanvaard.
- mensen met schulden die ook werkloos zijn sneller naar werk begeleiden.
- preventie en nazorg rond gezinnen met schulden intensiveren
- schuldeisers die profijt hebben van schuldhulpverlening laten meebetalen.

2.2 Economische ontwikkeling

De economische agenda is een belangrijk onderdeel van de Structuurvisie Almere 2.0 (voor de periode 2010-2030). De economie van Almere is nauw verbonden met die van Utrecht en Amsterdam in de noordelijke vleugel van de Deltametropool. Deze agenda omvat een aantal speerpunten. Het te bereiken resultaat is 100.000 nieuwe banen. 50.000 banen zullen vanzelf ontstaan als de stad verder groeit. De overige 50.000 banen vragen om een inzet in de vorm van: excellent gastheerschap (aanbod locaties, kennisinfrastructuur, promotie, internationalisering, stimulering), aanhaken bij de kracht van de Noordvleugel van de Randstad (ICT, handel, logistiek, zakelijke diensten, leisure) en specifieke Almeerse/Flevolandse clusterontwikkeling (ICT & media, handel & logistiek, *health & wellness & life sciences* en de ontwikkeling van luchthaven Lelystad). Concrete activiteiten zijn de oprichting van een *Economic Development Board Almere*, vestiging van kennisinstellingen en hoger onderwijs in Almere, regionale samenwerking met Amsterdam en Utrecht en verbetering van de bereikbaarheid over de weg, over het water, over het spoor en door de lucht.

Het aantal banen is de afgelopen drie jaar gegroeid met gemiddeld 4500 per jaar. Almere heeft een pittige economische doelstelling geformuleerd voor de periode tot 2030, met een groei van gemiddeld 5000 banen per jaar. De Almeerse bevolking is gelukkig ondernemend; in Almere starten per jaar gemiddeld 70 ondernemers een bedrijf en er lopen er jaarlijks ongeveer 1000 met een dergelijk plan rond (zie Economische agenda en Jaarrekening).

De PvdA onderschrijft de Structuurvisie en wil ideeën aandragen in de volgende richting:

- de PvdA wil de lokale economie stimuleren door de gemeente kleine bedrijventra, kweekvijvers voor starters en creatieve broedplaatsen te laten exploiteren. Starters kunnen hier kleinschalige tijdelijke bedrijfshuisvesting vinden. Ook is het goed mogelijk zo re-integratietrajecten te verwerken.

- aandacht voor kleine ondernemers en zelfstandigen zonder personeel. Er moet voor hen meer kleinschalige bedrijfsruimte komen met een niet te hoge prijs.
- een Ondernemersloket dat starters helpt met een economische bedrijvengids voor ondersteuning en advies - geen regelgeving of bemoeizucht, wel een stevige en duidelijke advies- en informatierol om onnodige faillissementen zo veel mogelijk te voorkomen.
- de PvdA wil nadenken over een economie gericht op *Bruto Stedelijk Geluk (welbevinden en welzijn bij inwoners)* in plaats van *Bruto Stedelijk Product (koopkracht en toegevoegde waarde in euro's)*. Welvaart draagt bij aan geluk, maar is geen afdoende voorwaarde. Het gaat bij geluk veel meer om participatie en meedoen dan om financiële groei en winstcijfers.
- in een gelukseconomie staat niemand aan de zijlijn - iedereen draagt bij, is belangrijk, is een schakel in de gemeenschappelijke werk-, recreatie- en leefgemeenschap. Almere moet een Digitaal Dorp zijn, waar je elkaar makkelijk weet te vinden. (zie bijv <http://www.induplo.nl/duplomaat/article.php?read=345>)
- wereldwijd wordt veel onderzoek verricht naar het meten van geluk. In Europa zijn instrumenten en *benchmarks* voorhanden (<http://worlddatabaseofhappiness.eur.nl/>).
- Almere heeft behoefte aan economische diversiteit. Sommige sectoren zijn dun:
 - in Almere is bijvoorbeeld vergeleken met andere steden ruimte voor ongeveer 800 kleine horecaondernemers.
 - ook duurzaamheid kan in het Almeerse economische beleid een zwaarder accent krijgen. Het Europese project *Petus* (Practical Evaluation Tools for Urban Sustainability) geeft aan dat ontwikkeling in duurzaamheid nieuwe mogelijkheden biedt voor bedrijvigheid.
 - de PvdA wil dat in de periode tot 2014 minimaal 20 nieuwe bedrijven aangetrokken/ gevestigd zijn in het thema duurzaamheid en duurzame technologieën, die in totaal voor 1000 arbeidsplaatsen zorgen.
 - Almere heeft ruimte voor meer creatieve industrie in culturele broedplaatsen. Dit kunnen bijvoorbeeld ateliers zijn die tevens dienst doen als leerwerkplaats voor het onderwijs.
 - Almere moet inzetten op een eigen winkelaanbod met nieuwe namen: ruimte maken voor bijzondere winkels, creatieve productiebedrijven en detailhandel. Kleinschaligheid geeft meer 'sjeu', beweeglijkheid en flexibiliteit.
- de regelgeving voor vestiging kan eenvoudiger en transparanter met als doel snellere vergunningverlening; termijnen zijn maxima, geen richttijden.
- in de zogenoemde *smart work centres* werken met name zelfstandigen zonder personeel. Niet persé op een industrieterrein, maar gewoon hartje stad, in de buurt van stations, parkeergelegenheid en winkels. Deze flexplekken voor zelfstandige ondernemers moeten verschillende diensten op een handige manier combineren.
- ook voor de internationalisering van de zakelijke dienstverlening bieden *smart work centers* kansen. Almere kan zich profileren als een internationale *Digi City* met flexibel in te huren arbeidskracht en aanvullende diensten.
- de wereld is 24 uur per dag aan het werk. Winkels en bedrijven in Almere moeten binnen de internationale en landelijke regels zo veel mogelijk vrijheid krijgen om mee te doen in deze 24-uurseconomie. Een door de lokale overheid opgelegde winkeltijdenregeling past daar niet bij; ondernemers kunnen onderling afspraken maken.
- stimuleer innovatieve bedrijven in de 'durfeconomie'. Niets is zeker in het leven, we moeten ons leren aanpassen en zorgen dat er voldoende werk is en blijft voor iedereen.
- de KvK en het WTC zouden meer gestimuleerd moeten worden om samen met bedrijfskringen en verenigingen te sturen op kansen en bedreigingen in de Almeerse economie. Geen handen op de rug, maar handen uit de mouwen.
- de bedrijventerreinen moeten goed bereikbaar zijn met openbaar vervoer.
- veel Almeerders werken in Amsterdam en op Schiphol. Dit werk vindt niet alleen tijdens de reguliere kantoor tijden plaats. Niet iedereen is in het bezit van een auto; daarom moet er ook nachtelijk OV (nachtbus en -trein) van en naar deze bestemmingen mogelijk zijn.

- de ruimtelijke kwaliteit en de vitaliteit van oude bedrijventerreinen in de bestaande stad moeten verbeterd worden. Groeiers moeten de ruimte krijgen, zonder dat ze zich daarvoor telkens moeten verplaatsen. Bestemmingsplannen moeten op de potentie van gebieden anticiperen in plaats van reageren.

3. Goed en betaalbaar wonen

Almere is opgezet als een meerkernige, suburbane² stad met open gebieden tussen de ruim opgezette stadsdelen. Dat willen wij zo houden! Er is voldoende reserveruimte in de oude stadsdelen, waarbinnen Almere zich kan blijven ontwikkelen. De PvdA wil dat Almere haar groene en blauwe longen behoudt en een ecologisch, sociaal en economisch duurzame stad is en blijft.

3.1 Almere, de sterkste stad van Nederland

Het streven van de PvdA is dat Almere in 2030 in de nieuwe te ontwikkelen gebieden een stad is met 100 procent duurzame energievoorziening in energieneutrale woonwijken. Mobiliteit beperkt zich dan in hoofdzaak tot korte afstanden (voetganger, fiets en openbaar vervoer). De PvdA wenst dat Almere als geheel in 2030 ten minste 40% van de stad duurzame energie levert en dat de stad voor 100% klimaatneutraal is in haar grondstoffenverbruik.

Wat er moet gebeuren:

- duurzaam bouwen wordt actief gepromoot binnen de context van het particulier opdrachtgeverschap. Huiseigenaren in de bestaande stad worden uitgedaagd om hun woning te verbeteren.
- slimme innovaties in de systemen die de stad draaiende houden. Water, energie en afval worden zo veel mogelijk ondergebracht in gesloten kringlopen.
- de Schaalsprong is een kans om te investeren in het Markermeer en IJmeer voor ecologische verbetering, met direct economisch nut, door er het IJland te bouwen.
- het water en het polderlandschap moeten toegankelijk zijn en daar kan met onderwijs en voorlichting, sport en spel op worden ingespeeld.
- de groene gebieden krijgen een eigen karakter. De maatschappelijke functie van het groen in de stad wordt versterkt door het meer te gebruiken voor cultuur, sport en onderwijs.
- Almere zou in moeten zetten op een eigen elektrisch transportsysteem met oplaadpunten voor auto's en machines.
- de PvdA zet in op experimenten met CO2-neutraal en elektrisch openbaar vervoer.
- subsidie voor Almeeders met innovatieve ideeën en voor energiebesparende initiatieven die bijdragen aan een beter klimaat en veiligheid op straat.
- Almere geeft het voorbeeld door haar vastgoed klimaatneutraal te maken.

3.2 Omgaan met de ruimte

De PvdA spreekt over de ruimte in de termen rood (gebouwen en huizen), groen (natuur), blauw (water) en grijs (asfalt en wegen). Almere heeft in vergelijking met andere steden relatief veel grijs en veel blauw en groen tussen het rood. Het blauw verzorgen is de taak van het Waterschap, de gemeente zorgt voor het groen en het grijs. Het onderhoud van het groen en met name van het grijs kost veel geld. De PvdA wil dat in de stad het groen en het grijs op een duurzame wijze beheerd, gebruikt en onderhouden wordt.

De PvdA zet in op:

- buitendijks bouwen in aantrekkelijke woonmilieus die passen in een natuurlijke omgeving, met een duidelijke meerwaarde voor de toekomst van het IJmeer/Markermeer.

² Suburbaan betekent tussen stad en dorp in. Het woord verwijst vooral naar een slaap/forensenstad en heeft daardoor een negatieve klank gekregen. Maar het oorspronkelijke idee is dat je er kan wonen, werken en recreëren, zonder je over grote afstanden te verplaatsen.

- waar ruimte schaars is, wordt het betaald parkeren geleidelijk ingevoerd. Dit is bedoeld om vervuiling en slijtage door een overmatig autogebruik af te remmen en onderhoud betaalbaar te houden.
- niet iedere voorziening hoeft zijn eigen gebouw te hebben. Het is soms zelfs beter om een gebouw te delen. Dat is niet alleen goedkoper, het biedt ook kans op meer samenwerking. Waar mogelijk moet hiermee bij de bouw op innovatieve wijze rekening gehouden worden.
- het moet mogelijk blijven om winkels en/of bedrijven te vestigen in woonwijken, met name in de onderste laag (plint) van flats of maatschappelijke voorzieningen.
- voor het behoud van de karakteristieke groene structuur van Almere kan rond wijkwinkelcentra compacter en hoger gebouwd worden.

4. Een vitale schone en veilige stad is leuk om in te wonen

De opdracht van het Rijk om nog 60.000 woningen in Almere te bouwen ('de Schaalsprong') ziet de PvdA als een kans en een uitdaging. De gemeente kan hierdoor samen met het Rijk de groene en waterrijke structuur behouden en verbeteren. Het biedt de mogelijkheid om in Almere en directe omgeving meer mensen werk en hoger onderwijs te bieden en het leefklimaat te verbeteren.

4.1 *Prettig samenleven in een schone en veilige wijk*

De positie van een wijk in de stad verandert als de stad groter wordt. Oude wijken krijgen concurrentie van nieuwe wijken. Almere is een ideale woonstad voor gezinnen, waar kinderen kunnen spelen, waar mensen met diverse achtergrond kunnen emanciperen en integreren. Iedereen komt ergens anders vandaan en dat maakt Almere tot een open, nieuwsgierige, soms pionierende samenleving, waar nog vele ontwikkelingen mogelijk zijn. We koesteren onze culturele diversiteit.

De PvdA steunt de volgende ideeën:

- de PvdA verwelkomt iedereen die zich in Almere wil vestigen, van jong tot oud in een open en veilige samenleving.
- om ook de toekomstige generaties invloed op de ontwikkelingen te laten houden, laten we bewust ruimtes open en betrekken we jongeren bij het Almere van hun toekomst.
- we laten de bewoners meepraten over de ontwikkelingen in de stad en zorgen met hen voor een rijk voorzieningenpakket voor cultuur en recreatie. Initiatieven van bewoners en bedrijven ter verlevendiging en versterking van de directe leefomgeving worden serieus onderzocht en zo mogelijk uitgevoerd. Hieraan worden regels ondergeschikt gemaakt, als er een groot draagvlak voor het initiatief bestaat.
- we willen een levendige stad! We willen ook aantrekkelijk zijn voor studenten, senioren, hogere inkomensgroepen en creatievelingen!
- de invloed en professionaliteit van bewoners bij woningcorporaties moet worden versterkt. We stimuleren bewoners in de huursector om hun stem goed te laten horen aan ondernemers en corporaties.
- we versterken met verschillende partners en bewoners preventief verschillende wijken, die door ouderdom van woningen en omgeving dreigen te verpauperen. We vertrouwen hierbij op de vitaliteit van de bewoners.
- iedere wijk heeft voldoende ruimte om elkaar te ontmoeten, te leren kennen, te recreëren. Er is een variëteit aan voorzieningen om mensen in de wijk vitaal te houden, en uit te nodigen om zich voor de omgeving in te zetten.
- het erfpachtsysteem wordt actief ingezet voor maatschappelijke initiatieven en voorzieningen.
- aanpak verkeersproblematiek rond basisscholen. Ontmoedig het brengen met de auto in de bestaande stad. Meer aandacht voor verkeersveiligheid rond scholen (zie advies Veilig Verkeer Nederland).
- om woningen voor starters en lagere inkomensgroepen betaalbaar te houden, kan gebruik gemaakt worden van selectieve erfpacht. Hiermee blijft de gemeente eigenaar van de grond en kan grondspeculatie en opdrijving van huizenprijzen worden voorkomen.

4.2 Almere is een vitale, zichzelf versterkende stad met een grote diversiteit.

Het bouwen voor de komende 30 jaar vereist een intelligent ontwerp- en productieproces van nieuwbouw in bestaande stad en op uitleglocaties. Kwaliteit en duurzaamheid staan voorop. De kwaliteiten van water en groen worden hierbij benut. Individuele wensen worden meer uitgangspunt.

Daarom wenst de PvdA dat:

- Almere zich onderscheidt door innovatieve, gewilde, gedurfde, creatieve woonconcepten, zodat zij een icoon wordt van moderne architectuur.
- er worden experimenten met basismodellen van woningen gestart, waarbij bewoners (ook in de huursector) kunnen uitbreiden en inrichten naar gelang werk, carrière en leeftijdsfase.
- er komen voldoende seniorenwoningen (met name in de sociale huur).
- 30% van de nieuw te bouwen woningen wordt in particulier opdrachtgeverschap gebouwd en 35% moet sociale huur zijn.
- Almere moet voldoende betaalbare koopwoningen hebben. Daarom worden met de woningcorporaties afspraken gemaakt over het bouwen van koopwoningen voor lagere inkomensgroepen.
- wijken moeten schoon, heel en veilig zijn. Voor vervanging en onderhoud van straatmeubilair, bruggen en speelvoorzieningen worden herstelplannen gemaakt. In de begroting moeten middelen voor onderhoud en vervanging op peil zijn.
- duurzaamheid is ook: bij (her)ontwikkelen letten op het minimaliseren van kosten van beheer (eenmalige kosten gaan hier voor de jaarlijkse baten uit).
- bij alle nieuwe ontwikkelingen worden de beheerskosten van de weg- en groen-infrastructuur transparant en inzichtelijk gemaakt.
- het groen moet kwaliteit hebben en toegankelijk, bereikbaar, begaanbaar en bruikbaar zijn voor bewoners.
- meer gebruik maken van de aanbevelingen 'Anders wonen' uit het onderzoek van *Motivaction* uit 2003 naar leefstijlen en voorkeuren van Almeerse inwoners en meer leren van de fouten uit het verleden van Almere.

De mogelijkheid wordt opengehouden dat eigenaren op den duur de grond kunnen kopen.

Uitgangspunten:

- de PvdA zal ervoor zorgen dat er per stadsdeel 35% huurwoningen met kwaliteit zijn voor mensen die niet in een koopwoning willen of kunnen wonen. Driekwart van de huurwoningen moet betaalbaar en bereikbaar zijn voor de lagere inkomensgroepen.
- met de woningbouwcorporaties moeten prestatieafspraken worden gemaakt over voldoende en kwalitatief goede sociale woningbouw. De afspraken betreffen duurzaamheid van materialen en functieflexibiliteit, energieverbruik, veiligheid, onderhoud en leefbaarheid, zonder verhoging van de woonlasten.
- de corporaties kunnen gestimuleerd worden om bijvoorbeeld met gegarandeerde bankleningen goedkope koopwoningen over te nemen van bewoners die in betalingsmoeilijkheden komen. Hierdoor kunnen bewoners blijven wonen en doen ze geen appèl op een andere sociale woning. Tegelijk wordt de sociale woonvoorraad vergroot.
- het huidige systeem van woonruimteverdeling wordt door gemeente en woningcorporaties herzien. De PvdA wil het urgentiesysteem verbeteren.
- om de sociale woningvoorraad op peil te houden, wordt een behoedzaam bestemmingsfonds ingericht. In dit fonds wordt de meeropbrengst van sociale woningen teruggestort, wanneer zij met winst worden verkocht.

5. Infrastructuur en verkeer: schoon en veilig

Almere neemt volwaardig deel aan de dynamische regio van de Noordvleugel van de Randstad. Ze richt zich vanuit haar centrumpositie zowel op Amsterdam als op Utrecht. Verstedelijking gaat hand in hand met investeringen in de ecologische, economische en sociale structuur.

De duurzaam gebleken stedenbouwkundige structuur houden we in stand. De verbindingen met de rest van de Randstad zijn op dit moment onder de maat en verhinderen de door het Rijk gewenste woningbouw. Deze woningen zijn immers onverkoopbaar als er geen goede verbindingen zijn.

De PvdA zet daarom in op diverse vormen van bereikbaarheid:

- de verbindingen met Amsterdam worden verbeterd. Hiervoor wordt de A6 verdubbeld. De verbreding van de A6 biedt kansen om de infrastructuur duurzaam in te passen binnen de gemeentegrenzen van Almere. De PvdA wil graag bij 't Weerwater de eerste overkapping van de A6. Deze overkapping biedt een uitgelezen mogelijkheid voor innovatieve, duurzame oplossingen.
- de IJmeerlijn is een voorwaarde voordat Almere kan groeien; geen IJmeerlijn dan geen Schaalsprong
- de bestaande railverbindingen worden verbeterd en op duurzame wijze ingepast in het landschap. De stations worden levendige ontmoetingsplekken.
- in de nieuwe wijken worden experimenten met de vrije busbaan toegestaan, d.w.z. dat deze banen niet langer als barrières in wijken functioneren en dat zij ook gebruikt kunnen worden voor ander transport. Daarnaast zal onderzocht worden of bussen ook van de reguliere openbare weg gebruik kunnen maken, waar dit wenselijk en mogelijk is.
- het stadscentrum wordt beter bereikbaar en de interne verkeerscirculatie wordt verbeterd met ingrepen in de ringwegen.
- fietspaden moeten veilig en goed onderhouden zijn en er is in ieder stadsdeel gelegenheid tot het gratis bewaakt parkeren van fietsen.
- wandelroutes zijn goed aangegeven en schoon en er is voldoende gelegenheid even te rusten. Veilige oversteekmogelijkheden voor voetgangers bij scholen en winkels zijn vanzelfsprekend.

6. Sport verbreedert en bewegen is gezond

Een leven lang sportief actief, ieder vanuit zijn eigen mogelijkheden en ambities, maar allemaal met plezier. Dat is het uitgangspunt voor het sport- en beweegbeleid van de PvdA. Om dit te bereiken, is het nodig dat de gemeente flink investeert in het sport -en beweegbeleid. Vandaar dat de PvdA-fractie in de afgelopen periode het initiatief heeft genomen om te komen tot de nieuwe Sportnota.

Sport en bewegen bieden mogelijkheden tot ontspanning en ontmoeting, het ontdekken en aangaan van uitdagingen, het leggen van sociale contacten en het overdragen van (maatschappelijke) regels. Daarnaast leveren sport en bewegen een betere gezondheid op en zijn ze belangrijk voor de economie en de promotie van Almere.

Sport is een belangrijk element in de opvoeding en ontwikkeling van elk kind. In Almere zijn tal van sportclubs en verenigingen. Toch sporten niet alle Almeerse jongeren. Velen zijn om financiële redenen niet in staat deel te nemen aan een sport. Ook verborgen armoede kan een rol spelen. Daarnaast kunnen wachtlijsten bij sportclubs en verenigingen een ontmoedigend effect hebben. Jongeren weten vaak niet wat het sportaanbod in Almere is.

De PvdA wil:

- doorgaan met het aantrekken van mensen in combinatiefuncties tussen welzijn, onderwijs en sport, om sportverenigingen te versterken en te helpen
- verenigingen worden ondersteund en gestimuleerd om bredere maatschappelijke taken op zich te nemen, zoals preventieprojecten veiligheid en initiatieven om bewegen te stimuleren. In dit verband wordt ook gekeken hoe commerciële sport- en beweegorganisaties een rol kunnen spelen. De ervaring leert dat ruimte voor nieuwe samenwerking tot verrassende initiatieven kan leiden
- de dagelijkse omgeving wordt zo ingericht, dat er een uitdaging tot bewegen van uitgaat

- er is in de wijken voldoende speelgelegenheid voor kinderen en jongeren, maar er worden ook *outdoor* fitnessmogelijkheden voor volwassenen ingericht
- er wordt geïnvesteerd in voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties voor top- en breedtesport en er wordt gekeken naar de mogelijkheid van het intensiever benutten van sportcomplexen
- er wordt ieder jaar tenminste één nationaal sportevenement in Almere gehouden
- de gemeente geeft ouders voorlichting over sportmogelijkheden
- kinderen en jongeren moeten volop gebruik kunnen maken van de mogelijkheden om hun vrije tijd zinvol te besteden Daartoe moet het aanbod van vrijetijdsactiviteiten ruimer en meer divers worden
- het bevorderen van de gezondheid van Almeerse kinderen en jongeren door grotere deelname van kinderen en jongeren aan sport- en bewegingsactiviteiten.

7. Kunst en cultuur als hefboom voor participatie

De PvdA ziet cultuur in de eerste plaats als bindmiddel om de sociale cohesie tussen verschillende culturen (integratie) te bevorderen en als stimulans voor mensen om boven zichzelf uit te stijgen, waardoor zij succesvoller deel kunnen nemen aan de samenleving (emancipatie). Kunst en cultuur bieden inwoners een bron van inspiratie, maar spelen ook een belangrijke rol bij participatie en emancipatie van burgers. Cultuur draagt ook bij aan het imago van de stad en aan de lokale identiteit. Het is bij uitstek een terrein waar een gemeente zich kan onderscheiden van andere gemeenten. Daarvoor is een gevarieerd cultureel aanbod van belang. Bewoners moet de mogelijkheid geboden worden om mee te doen en waar mogelijk moeten eigen initiatieven gestimuleerd worden.

De PvdA wil aan de volgende ideeën werken:

- meer werkruimte beschikbaar maken voor jonge, startende kunstenaars, waardoor ze hun talenten beter kunnen ontplooiën. Tijdelijk leegstaande gebouwen kunnen hiervoor uitkomst bieden
- private initiatieven van kunst- en cultuurinstellingen meer stimuleren: 'cultuur moet divers en laagdrempelig zijn'. De gemeente zou kunstenaars kunnen helpen bij het zoeken naar publiek/private financiering
- cultuuronderwijs is een essentieel onderdeel van het onderwijsaanbod. Om leerlingen in aanraking te laten komen met kunst en cultuur maakt de gemeente geld vrij voor bezoek aan culturele instellingen, zoals theater, musea en bioscoop
- samenwerking tussen culturele instellingen en (brede) scholen moet gestimuleerd worden
- door de opkomst van internet staat de Openbare Bibliotheek als publieke voorziening onder druk. Bibliotheken vervullen echter een belangrijke rol als ontmoetingsplek in de buurt. Om die rol te behouden, moet de bibliotheek veranderen. Dat betekent investeren in de digitale bibliotheek en in multimedietoepassingen, het aanbieden van cursussen en het verzorgen van een leescafé en voorstellingen voor scholen
- cultuurinstellingen kunnen ruimte geven aan cultuuruitingen van alle landen van herkomst van Almeerders
- Almere mist een filmhuis; daar moet iets aan gedaan worden op een betaalbare schaal
- deelname aan culturele activiteiten door nieuwe Nederlanders vergroten door het voeren van een gerichte campagne en uitbreiding van het Cultuurfonds
- cultuur moet een plek hebben in de nieren en de centra van de stad, want daar kun je cultuur aan mensen 'aanreiken' en kan het mensen ook 'aanraken'. Cultuur kun je verbinden met het blauwgroene karakter van de stad
- Durf gekke dingen te doen, zoals: schrijf een prijsvraag uit voor het Kasteel van Almere.

7.1 Almere 2018 Europese Culturele Hoofdstad

In 2018 is Nederland aan de beurt om de Europese Culturele Hoofdstad te leveren. Nederlandse steden kunnen zich daarvoor in 2012/2013 kandideren. Eén van de criteria voor uitverkiezing is deelname van de bevolking. Meedoen biedt voor Almere een uitgelezen kans om de binding met de stad te vergroten en daarbij gebruik te maken van haar 185 nationaliteiten en de nu opbloeiende subculturen. Mensen maken de stad en geven haar een ziel. Almere heeft veel jonge, ondernemende en creatieve inwoners. Juist vanuit die verscheidenheid kunnen fantastische, kunstzinnige en culturele initiatieven tot stand komen die uniek zijn in Europa.

Almere kan hiermee haar eigen karakter en aantrekkingskracht als woon- en werkgebied versterken en een bron van plezier zijn voor inwoners en bezoekers. Initiatieven vanuit de burgers geven positieve energie. De PvdA wil bevorderen dat kunst en cultuur de komende periode op alle fronten ook een schaa sprong kunnen maken, zowel met kleinkunst en burgerinitiatieven, als door kunst met een grote K. De kandidatuur voor Almere 2018 Europese Culturele Hoofdstad kan daarin een versterkende rol spelen. Op het gebied van kunst en cultuur heeft Almere nog iets te doen. Deelnemen geeft een extra zet.

Voornemen voor 2010-2014:

- PvdA Almere steunt het burgerinitiatief dat wil bevorderen dat Almere wordt gekozen tot Europese Culturele Hoofdstad in 2018
- hierbij worden provincie en Rijk nauw betrokken, ook in relatie met de keuzen rond de schaa sprong
- de nominatie moet kunnen ongeacht de schaa sprong.

8. Diversiteit, emancipatie en zorg

De diverse Almeerse bevolkingsgroepen maken de samenleving kleurrijk, maar dat gaat niet altijd zonder problemen. Niemand is gelijk, maar iedereen is gelijkwaardig. Sommigen hebben extra aandacht nodig. In onderstaande paragrafen een aantal doelgroepen, die volgens de PvdA steun of een compliment kunnen gebruiken. Voor jeugd en onderwijs is een apart hoofdstuk gereserveerd.

8.1 Zorg voor elkaar

De PvdA is een sterk voorstander van een sociaal krachtige en wijkgerichte aanpak. Dat betekent dat de uitvoering van voorgenomen beleid dicht bij de bewoners van de stad moet plaatsvinden. In een sociaal krachtige samenleving betekent een 'integrale, wijkgerichte aanpak' voor de PvdA dat de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Wet Bijzondere Bijstand (WWB), de schuldhulpverlening, het minimabeleid en andere beleidsterreinen met de kracht van de wijk (vrijwilligerswerk, mantelzorg, burgerschap en ondernemerschap) wordt verbonden. Zorg is dus breder dan alleen de uitvoering van de WMO. Het doel is welzijn.

De PvdA plaatst gemeentelijke zorgtaken binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO):

- voortzetten huidige 1-loketfunctie in de WMO (iedere hulpverlener is 1-loket) om de WMO eenvoudig en toegankelijk te houden voor de zorgaanvrager; 1 keer binnen is binnen voor alle aanbod
- de uitvoering van de WMO collectiever en dicht bij de doelgroep in brede scholen, wijkgezondheidscentra en de buurtcentra aanbieden
- gebruik maken van promoteteams (verplaatsbare tent of rijdende WMO-winkel)
- kwalitatief goede, betaalbare zorg. Almere laat meerdere aanbieders toe met een selectie op basis van geld én kwaliteit. De klant heeft zo keuze uit meerdere aanbieders
- geen of lage eigen bijdrage WMO voor minder draagkrachtige zorgvragers.

8.2 Welzijn voor ouderen

De groep senioren in Almere groeit. Ouderen krijgen op zekere leeftijd moeite om deel te nemen aan de samenleving. In Almere is een flinke groep senioren met een goed pensioen, die zich goed kunnen redden en kunnen genieten van hun vrije tijd. Maar er is in Almere een even grote groep senioren die met een laag inkomen moeten rondkomen en soms daarbij nog een handicap hebben. Dit leidt tot beperkingen in de dagbesteding. Deze ouderen hebben aandacht en soms extra steun nodig, zodat ze toch de drempel over kunnen om mee te doen.

De PvdA heeft zich tot nu vooral ingezet voor het hanteren van lage huurtarieven in de buurtcentra voor activiteiten die door en voor senioren worden georganiseerd. Zodat voor deze groep senioren de financiële bijdrage geen drempel vormt om hieraan deel te nemen. Het blijkt dat niet alle ouderen zich aangesproken voelen door deze activiteiten. Ook fysieke drempels kunnen een probleem vormen. De vereenzaming ligt dan op de loer.

De PvdA streeft naar verbetering van het ouderenbeleid:

- vereenzaming van ouderen moet worden tegengegaan.
- slimme samenwerkingsverbanden tussen professionals, vrijwilligersorganisaties en burgers moeten worden gestimuleerd.
- burgers moeten aangemoedigd worden om zelf initiatieven te ontplooiën op dit gebied (vrijwilligerswerk!).
- de PvdA wil dat Almere experimenteert met leefgroepen en woonvormen in multifunctionele woonhuizen en buurten.

De PvdA wil ook aandacht voor de weerbaarheid van ouderen. Ouderen zijn blijkens berichten steeds vaker slachtoffer zijn van een agressieve marketing. Zij krijgen vaak spullen toegestuurd die zij niet willen, waar ze geen 'nee' tegen konden zeggen. Daarnaast worden ouderen soms door hun familieleden mishandeld en afgeperst. De PvdA wil dat deze categorie ouderen wordt getraind, zodat zij beter voor zichzelf op kunnen komen.

8.3 Welzijn voor mantelzorgers

De PvdA wil een goed basispakket voor mantelzorgers in Almere met de volgende functies:

- mantelzorgers worden voorgelicht om beter op de hoogte te zijn van de aanwezige voorzieningen die voor hen iets kunnen betekenen. Ze moeten gemakkelijker hun weg kunnen vinden naar informatie en adviesinstanties, bijvoorbeeld informatiepunten en ondersteuning op wijkniveau, geïntegreerd in bestaande voorzieningen, zoals gezondheidscentra
- mantelzorgers worden beter geadviseerd met betrekking tot zorg voor hun naasten, bijvoorbeeld welke zorgaanbieder en zorgproduct bij hen past
- mantelzorgers moeten beter de gelegenheid krijgen om hun zorgtaken tijdelijk over te dragen aan thuiszorg of een andere zorgaanbieder (mantelzorgers hebben het vaak zwaar en worden daardoor ziek)
- mantelzorgers krijgen betere scholing in ziektebeelden van hun naasten, in de communicatie en samenwerking met zorgaanbieders
- en tenslotte: betere ondersteuning in het aanschaffen van het juiste materiaal om gezondheidsklachten bij mantelzorgers te voorkomen (denk bijvoorbeeld aan til-liften).

8.4 Welzijn voor vrouwen

De PvdA wil een programma gericht op de bewustwording van (allochtone) vrouwen. Het doel is dat deze groep vrouwen hun talenten beter kan benutten en in de samenleving participeren (denk aan thema's als huiselijk geweld, participatie in besturen of aan training gericht op het motiveren, verbeteren en stimuleren deelname aan de maatschappij).

8.5 Welzijn voor gehandicapten

Er is een flinke groep die verminderd functioneert, invalide is, of een lichte of zware geestelijke handicap heeft. Almere is druk bezig met de bouw van een breed spectrum van voorzieningen voor gehandicapten.

- gehandicapten kunnen, waar mogelijk, langzaam een start maken met participatie binnen de Almeerse gemeenschap door middel van wonen, sporten en eventueel werken in de wijk.
- rekening houden met de toegankelijkheid van openbare gebouwen en niet alleen met gebouwen die al voor gehandicapten zijn bestemd.

9. Onderwijs en jongeren

Er zijn in Almere kinderen die de afgelopen jaren onderwijsachterstand hebben opgelopen ten opzichte van kinderen in andere steden. Reden om een Locale Educatieve Agenda op te stellen. Deze agenda verdient de komende jaren prioriteit in de uitvoering. Goed/beter onderwijs is belangrijk voor een stad als Almere. Steden hebben een functie in het versterken van de kenniseconomie en het verder laten groeien (verheffen, emanciperen) van inwoners in kennis en creativiteit.

Doordat in Almere meestal beide ouders werken, genieten jongeren meer vrijheid. Soms gaat dit ten koste van hun schoolloopbaan en vervallen ze in vandalistisch of hangerig gedrag. Jongeren in Almere lijken vaker en zwaarder belast door armoede, (huiselijk) geweld en echtscheiding. Ondertussen is er in het verenigingsleven een schreeuwende vraag naar vrijwilligers. Hier liggen kansen voor jongeren om stage te lopen en zich constructief voor te bereiden om actief te zijn in de maatschappij. Daar hoort wel goede begeleiding bij en voldoende 'stress relief', oftewel ontspanning.

9.1 *Peuterspeelzalen/kinderopvang, basis en voortgezet onderwijs*

In de Lokaal Educatieve Agenda van Almere staat een aantal punten die voor de PvdA nu de prioriteit hebben:

- onderwijs is voor de PvdA een strijd voor sociale stijging en tegen reproductie van armoede
- aansluiting vmbo - mbo en mbo - hbo. De aansluiting in het beroepsonderwijs heeft aandacht nodig. Meer jongeren zouden de weg via vmbo, naar mbo en hbo moeten kiezen
- meer inspelen op de vraag van ouders naar kweekvijvers voor hoogbegaafden en talenten.
- jongeren met leerachterstanden uit huishoudens in armoede, die zomers niet op vakantie gaan, zouden 'summer courses' moeten kunnen volgen, zodat zij meer kans krijgen om boven hun ouders uit te stijgen
- er moet meer aandacht komen voor het keurmerk brede scholen. Brede scholen moeten meer werk maken van de keurmerkdoelen en aandachtspunten
- verzuim en schooluitval in het onderwijs moeten vaker worden bestreden
- ook in de particuliere kinderopvang aandacht voor Voorschoolse en Vroegtijdige Educatie (VVE) om segregatie op latere leeftijd door armoede/taalvaardigheid/cultuur te voorkomen.
- Basisscholen horen thuis in de woonbuurten en moeten goed bereikbaar zijn voor kinderen en ouders. De omgeving moet kind-vriendelijk en zeker verkeersveilig zijn. Middelbare scholen staan in de centrumgebieden van de kernen. Hogescholen staan nabij het stadshart.

9.2 *Hoger Onderwijs in de stad en studenten*

Hoger Onderwijs heeft een positieve invloed op werkgelegenheid in de stad door startende ondernemingen. Ook geven studenten een extra boost aan de stad op het gebied van cultureel ondernemerschap en sport. De PvdA hecht daarom veel waarde aan de voorzieningen die er op dit moment zijn voor de studenten maar vind dit niet voldoende. Een HBO of universiteit mag de gemeente iets kosten, het zal een belangrijke aanvulling zijn voor een grote stad als Almere. Er moet dan wel gelijktijdig aandacht zijn voor goede en betaalbare huisvesting en kamer(ver)huur. De PvdA is daarom voorstander van breed hoger onderwijs met een campusachtige opzet in de nabijheid van het centrum

9.3 *Zonder werk*

In deze periode van economische achteruitgang is het belangrijk om jongeren die zonder werk thuis zitten aan het werk te helpen of verder te laten leren of stage te lopen met behoud van uitkering. Speciaal hiervoor heeft het Rijk de Wet Inschakeling Jongeren (WIJ) ontwikkeld, die de komende jaren wordt uitgevoerd door de gemeenten. De bedoeling is dat jongeren werken of studeren en daarom geen gebruik hoeven te maken van een bijstandsuitkering. Hierdoor groeit hun kans op de arbeidsmarkt. Ook speciale leerwerkstages, waar ervaring kan worden opgedaan, vergroten de kans op de arbeidsmarkt.

9.4 *Welzijn voor Jeugd (breed - onderwijs (school), welzijn (buurt), zorg (thuis))*

De PvdA wil komen tot een samenhangend voorzieningenpakket op wijkniveau voor 0-4-jarigen, 4-12-jarigen en voor 12-23-jarigen:

- voorkoming en bestrijding van achterstanden en het vergroten van kansen voor 0-23-jarigen in alle wijken. Voorzieningen in buurten en wijken moeten optimaal kunnen worden gebruikt door doelgroepkinderen en jongeren
- aanpakken van overlast van jongeren. Jongeren die criminele activiteiten hebben uitgevoerd straffen en de overige jongeren uit de groep probleemjongeren worden toe geleid naar activiteiten. De omvang van de harde kern van probleemjongeren neemt af door middel van een preventieve aanpak. Extra aandacht voor kwetsbare meiden en zorg voor 'zwerfkinderen' is hard nodig
- een weerbaarheidprogramma gericht op jongeren, continueren bestaand programma en eventueel nieuwe preventieprogramma's ontwikkelen. Het doel is te voorkomen dat jongeren in een crimineel circuit terecht komen en/of drugsverslaafd raken. Voor dit

programma zal samenwerking gezocht worden met de middelbare scholen waar zich kwetsbare groepen bevinden (denk aan ROC's)

- vergroten betrokkenheid van jongeren bij de maatschappelijke omgeving en versterken van actief burgerschap van jongeren. De participatie van jongeren op school, in de wijk en in de stad moet worden vergroot. Meer actieve (organiserende of bestuurlijke rol) jongeren in sociaal cultureel werk/jongeren centra/cultuur/school/(sport)vereniging
- de PvdA tolereert geen wangedrag in de Almeerse samenleving. Jongeren die problemen veroorzaken worden hard aangepakt. Jongeren die beterschap tonen krijgen, een nieuwe kans. Ouders en familie worden actief aangesproken op hun verantwoordelijkheid jegens hun kinderen en worden betrokken bij de aanpak
- voor jongeren zijn er te weinig uitgaansgelegenheden, te weinig ruimten om bijeen te komen en te weinig ontmoetingsplaatsen, zoals een bowlinghal of een snookerclub
- de PvdA staat pal voor de handhaving van minimaal één jongeren centrum per stadsdeel. In Almere Buiten is een tweede jongeren centrum een dringend te overwegen optie
- in het centrum van Stad is nu geen jongeren centrum; men maakt gebruik van de ruimte van Studentenvereniging Endzjin. Ook zijn de activiteiten daar tijdelijk gefinancierd. In de gemeentebegroting moet structureel budget komen voor deze activiteiten
- in Almere zou er structureel een reservering moeten komen voor spontane activiteiten die voor en mede door jongeren worden georganiseerd.

De relatie tussen WMO, Jeugdzorg, Jeugdgezondheidszorg, ESAR³ en jeugdbeleid

Het OKé-punt voor ouder- en kindzorg is een Almeerse uitwerking van de centra voor jeugd en gezin die door het Rijk zijn voorgesteld. Het OKé-punt is onderdeel van een integraal, lokaal jeugdbeleid en een visie op preventie, signalering, kortdurende ondersteuning, doorgeleiding naar specialistische zorg en jeugdzorg en nazorg. Door wachtlijsten is soms doorzettingsmacht van de bestuurder nodig om een kind in de juiste zorg te krijgen. De aanpak die de PvdA voorstaat, is eenvoudig en doeltreffend. Spoor ze vroegtijdig op. Help ouders en kinderen met informatie, kennis en kortdurende ondersteuning. Durf de regie te pakken als blijkt dat de ouder die zelf kwijt is. En zorg ervoor dat de ouder de touwtjes zo snel mogelijke weer in handen kan nemen, zodat het kind geen verdere schade lijdt.

Er zijn nu vijf OKé-punten, waar ouders en jongeren advies en verwijzingen kunnen krijgen m.b.t. opvoeding, jeugdzaken, etc. Nog niet alle Almeerse ouders of jongeren weten van het bestaan van het OKé-punt en de website <http://www.jonginalmere.nl>. Hetzelfde geldt voor veel jongeren. De PvdA vindt het belangrijk om de bekendheid van het OKé-punt te vergroten, zodat meer mensen de weg naar deze ondersteuning gemakkelijk en op tijd kunnen vinden. Daarnaast blijft het belangrijk om de aanbieders van welzijn, onderwijs en zorg rond gezin en buurt steeds weer te betrekken bij de toeleiding naar en het preventieve jeugdbeleid in het OKé-punt.

Wat voor de PvdA nog beter kan:

- meer scholen, maatschappelijke instellingen en zorgverleners die gebruik maken van het Elektronisch Signaleringsysteem voor Almeerse Risicokinderen (ESAR)
- indien mogelijk centrale rol voor ouders bij opstellen en uitvoeren plan van aanpak voor kind en gezin bij problemen met de opvoeding of ontwikkeling van kinderen.
- verstevigen naamsbekendheid en positie OKé-punt en de website.
- lagere drempel creëren bij OKé-punt voor zowel ouders als jongeren.

Speelplaatsen voor kinderen

Almere heeft relatief de meeste kinderen van Nederland. Ze hebben niet in alle wijken het voorrecht gebruik te mogen maken van leuke, functionele speelplaatsen. Er zijn speelplaatsen waar enkele betonnen blokken of een kapotte schommel dienen als speeltoestel. Door meer speelplaatsen in de wijk te realiseren, bevordert je de gezondheid van kinderen

- kapotte speeltoestellen worden vervangen. Speeltuinen worden regelmatig gecontroleerd op gebreken. Er komen voldoende nieuwe, functionele speellocaties bij.

³ ESAR: Electronisch Signalering Almeerse Registratie

9.5 Preventiebeleid (voorkomen problemen bij jongeren)

Jongeren lopen, uit onervarenheid en gebrek aan kennis, vaak tegen problemen aan. Niet iedereen krijgt van huis uit dezelfde bagage mee en sommige zaken zijn niet zo gemakkelijk bespreekbaar met ouders, docenten en/of vrienden. Als problemen uit de hand lopen, kunnen daar grote maatschappelijke kosten uit voortkomen. Preventie scheelt de overheid en dus de belastingbetaler veel geld.

HIV en SOA, seksuele voorlichting voor jongeren

HIV- en SOA-bestrijding is een wettelijke taak van de gemeente. In Almere is sprake van achterstand op het gebied van non-curatieve preventie. Mensen met SOA- klachten kunnen voor curatieve zorg (verpleegkundige en artsbehandeling) bij de gezondheidscentra en de GG&GD terecht, maar er is geen algemene voorlichting over HIV en SOA, gericht op bijzondere doelgroepen. Daarom pleit de PvdA voor:

- extra seksuele voorlichting onder bijzondere doelgroepen, zoals migranten en homomannen. Collectieve en individuele benadering zijn hierbij essentieel.
- beschikbaarheid van condoomautomaten in de hele stad.
- in Almere stijgt het aantal tienerzwangerschappen. Deze trend moet omgebogen worden.
- naast de seksuele en preventieve voorlichting moeten jonge moeders gecoacht worden om hun leven goed op de rails te krijgen en houden. Van belang is wat er geregeld kan worden op het gebied van studie, werk, financiën en de opvoeding van het kind. Drugs, verslaving en overlast jongeren.

Uit Onderzoek van het Trimbos Instituut blijkt dat jongeren ondanks allerlei voorlichtingscampagnes misbruik maken van verslavingsmiddelen, zoals alcohol en drugs. De repressieve maatregelen, zoals het verhogen van de leeftijd bij het kopen van alcohol in de winkels, helpen nauwelijks het misbruik tegen te gaan.

Financiën bij jongeren

Steeds meer jongeren zitten op jonge leeftijd al met grote schulden, waar ze, in ieder geval de eerstkomende jaren, niet uit zullen komen. Grote boosdoeners zijn dure telefoonabonnementen, postorderbedrijven en leningen voor aanschaf van een brommer of andere hebbedingen. Bij gemiste betalingen wordt boete op boete gezet en zo zakken ze verder in de schulden.

De PvdA wenst:

- dat het aantal jongeren met een schuld omlaag wordt gebracht en dat jongeren die schulden hebben, cursussen krijgen in het omgaan met financiën,.
- meer persoonlijke begeleiding voor jongeren met schulden om hun schulden af te lossen.
- uitbreiden cursussen budgetbeheer voor kinderen op Almeerse Scholen.

10. Moderne democratie en goed bestuur

Het financiële beleid en de besluitvorming in de gemeente Almere zijn de afgelopen jaren al behoorlijk verbeterd. De sterk groeiende organisatie heeft een aantal reorganisaties doorgemaakt en komt nu in een stabielere setting. Daartegenover staat dat de accountant ieder jaar een aantal kritische aanbevelingen doet. De afgelopen jaren is Almere ook een aantal malen geconfronteerd met wachtlijsten en onverwachte overschrijdingen. Zo was er in 2008 ineens een flinke overschrijding op de apparaatskosten. Het kan dus nog steeds beter.

Door de crisis is met instemming van de meerderheid van de raad, waaronder de PvdA, als noodmaatregel een aantal jaarlijks terugkerende zaken met eenmalige middelen gefinancierd. Dit is een tijdelijke oplossing, die Almere maar korte tijd kan volhouden. Als de inkomsten vanuit het Gemeentefonds geen gelijke tred houden met de uitgaven, of als de crisis zich verdiept, zal de PvdA de komende periode moeten overstappen op bezuinigingen op structurele uitgaven.

De PvdA heeft vele jaren zwaar gelobbyd op toelating van Almere tot het Grote-Stedenbeleid. Almere is in 2009 eindelijk toegelaten. Niet duidelijk is hoeveel extra geld het Rijk de komende jaren aan de grote steden wil geven. Als er extra budget vanuit het Rijk komt voor het bestrijden

van een aantal problemen die bij een groeigemeente of grote stad horen, dan kan Almere daar nu wel op inzetten.

De PvdA pleit voor een verdere verbetering van de controle door de gemeentelijke organisatie. Dit moet gericht zijn op de uitvoering van beleid en op de besteding van de financiën.

De PvdA-plannen voor 2010-2014 zijn:

- versterken controle jaarrekening en tussentijdse rapportages. De PvdA wil graag dat hierbij meer harde (formele) informatie wordt gebruikt in plaats van zachte informatie die niet volgens de boekhoudkundige regels is gecontroleerd.
- meer aandacht voor terug kijken in plaats van vooruit kijken.
- leren van fouten! Meer terug kijken bij afwijkingen in de jaarrekening.
- de PvdA wil duidelijke, eenduidige richtlijnen bij toekenning van subsidies uit de wijkbudgetten.
- de gemeente moet een subsidieloket in de publieksbalie opnemen om mensen en organisaties te ondersteunen en hier actief ruchtbaarheid aan geven.

10.1 Schaalsprong

Almere werkt in 2009 samen met het rijk aan de totstandkoming van een contract/afsprakenkader, waarbij Almere mogelijk een inspanningsverplichting aangaat om in de periode tot 2030 in totaal 60.000 woningen te bouwen. Bij het schrijven van dit programma is de uitkomst ongewis. Een paar ideeën en opmerkingen zijn daarom op zijn plaats. De PvdA is van mening dat Almere voor de bouw van extra woningen tegenprestaties van het Rijk mag verwachten. Niet alleen bestaande uit infrastructurele ingrepen, zoals de verbreding van de A6 en de komst van de A30 en de IJmeerlijn.

Keer op keer blijkt dat de ministeries zich bij investeringsbeslissingen beperken tot macro afwegingen en niet bereid zijn om te kijken naar argumenten op het meso (provinciale) en/of micro (gemeentelijke) overheidsniveau. Grootstedelijke en Rijksvoorzieningen (bijv. HBO, monumenten, museum, jeugdinstelling of ziekenhuis) blijven daardoor in Almere achterlopen bij de vraag/behoefte. Als deze Rijks- of semi-publiek gefinancierde voorzieningen de bevolkingsaanwas in Almere niet volgen, blijven Almeerders onevenredige kosten maken en blijft Almere verstoken van voorzieningen waar grote behoefte aan is.

Voorzieningen waarvoor de inwoner dus wel Rijksbelasting of verzekeringsgeld heeft betaald en waar hij/zij door onoverbrugbare afstanden en files toch geen of zeer beperkt gebruik van kan maken. Als het Rijk wil dat Almere groeit, dan moeten de (Rijks)voorzieningen ook mee kunnen groeien. Het Rijk moet macro anticiperend investeringen durven doen, die pas op termijn renderen en die bijdragen aan de positie die Almere in de wereldeconomie naast Utrecht en Amsterdam als grote stad in de Noordvleugel moet gaan innemen. Investeren is vooruitzien.

In het verleden zijn grote voorzieningen in de stad, zoals theater en bibliotheek met name gefinancierd met winsten uit grondexploitaties. Deze winsten staan echter steeds meer onder druk. Ook de nieuwe grondnota geeft aan dat de ontwikkeling van nieuwe gebieden veel minder profijtelijk zal zijn dan in het verleden. Om de noodzakelijke voorzieningen in de bestaande stad te kunnen blijven realiseren, zal de komende jaren binnen de begroting structurele ruimte worden gecreëerd.

De PvdA is van mening dat het Rijk op de gebieden van diverse departementen tegenprestaties kan leveren:

- groter budget voor Almere voor allerlei soorten van opvang, zoals: verslaafden, slachtoffers huiselijk geweld, daklozen, jeugd en psychiatrische patiënten (Rijksgefinancierd grotestedenbeleid).
- een ander grondbeleid van 's Rijks grondbedrijf (Domeinen) in Poort, zodat het voor bedrijven weer mogelijk wordt om zich daar te vestigen in plaats van uit te wijken.
- extra financiële impuls voor realisering (Rijksgefinancierd) hbo, maar ook voor de Lokale Educatieve Agenda (compensatie groeinadeel).
- geen bezuiniging op de graad van bezetting bij de politie, maar juist een uitbreiding van het (Rijksgefinancierd) politiecorps.
- investeringen in Almeerse cultuurvoorzieningen (zoals Rijksgefinancierde en gesubsidieerde theatergezelschappen en investeringen in musea en andere (podium)kunsten).

- oprichten nieuwe Rijksgefinancierde kenniscentra en een universiteit en/of onderzoeksinstituut. Zichtbaar en op niveau investeren in de kennisinfrastructuur van de regio.
- financiële bijdrage in de kosten die Almere heeft gemaakt ter voorbereiding van de Schaalsprong.
- de PvdA vindt dat Almere ieder begrotingsjaar structureel 0,5% (€ 2,5 miljoen) op de begroting beschikbaar moet hebben voor nieuw beleid. Nu is die ruimte er niet. Een innovatieve gemeente moet flexibel op nieuwe ontwikkelingen en kansen kunnen inspelen.
- de PvdA wil aandacht van het Rijk voor het percentage van 3,5% van de begroting dat Almere in de nabije toekomst nog moet reserveren voor rente en afschrijving op nieuwe en bestaande voorzieningen (definitief oplossen 'stille lasten').
- er moet via het Gemeentefonds voldoende geld komen voor de bescherming van monumenten en archeologische vondsten. Almere is nog net geen 30 jaar oud en krijgt daarom geen geld, maar de uitgaven zijn er wel.